

STORTINGET

Innst. 428 S

(2021–2022)

Innstilling til Stortinget
fra justiskomiteen

Dokument 8:162 S (2021–2022)

Innstilling fra justiskomiteen om Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Erlend Wiborg, Christian Tybring-Gjedde og Silje Hjemdal om innføring av midlertidig grensekontroll

Til Stortinget

Bakgrunn

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart innføre midlertidig grensekontroll.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kamzy Gunaratnam, Odd Harald Hovland og Maria Aasen-Svensrud, fra Høyre, Ingunn Foss og Sveinung Stensland, fra Senterpartiet, Ivar B. Prestbakmo og Else Marie Rødby, fra Fremskrittspartiet, lederen Per-Willy Amundsen og Tor André Johnsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Andreas Sjalg Unneland, og fra Venstre, Ingvild Wettrhus Thorsvik, viser til at representantforslag om å umiddelbart innføre midlertidig grensekontroll behandles i denne innstillingen. Komiteen

viser også til brev fra Justis- og beredskapsdepartementet av 27. april 2022 med statsrådens vurdering av forslaget. Brevet er vedlagt innstillingen.

Komiteen viser til at forslagsstillerne mener flyktningssituasjonen som konsekvens av krigen i Ukraina er uoversiktlig og i stadig endring. Komiteen viser også til at forslagsstillerne peker på viktigheten av å ha kontroll med hvem som passerer landets grenser.

Komiteen viser til at forslagsstillerne mener erfaringene knyttet til flyktningkrisen i 2015 viste at andre enn reelle flykninger utnyttet situasjonen og skjulte seg i menneskestrømmen.

Komiteen registrerer at forslagsstillerne viser til at regjeringen vurderer hvorvidt grensekontroll skal innføres, og at situasjonen nå er så uoversiktlig at en ikke kan vente lenger med å innføre midlertidig grensekontroll.

Komiteen viser til at statsråden i sitt svarbrev peker på at man har gjort flere grep for å sikre at man har en god og forsvarlig kontroll med hvem som kommer til Norge som følge av krigen i Ukraina.

Komiteen registrerer at statsråden i sitt svarbrev mener at tiltakene som er iverksatt samlet sett, på nåværende tidspunkt ivaretar kontrollen med hvem som kommer til Norge, samtidig som de bidrar til å utnytte politiets ressurser mer effektivt enn om man innfører midlertidig grensekontroll.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, viser til statsrådens svarbrev hvor det fremgår at regjeringen har gjort flere grep for å sikre at vi har en god og forsvarlig kontroll med hvem som kommer til Norge som følge av krigen i Ukraina.

Flertallet vil minne om at politiets kapasitet ikke er utømmelig. Selv om Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti bidro til at Stortinget bevilget 220 mill. kroner mer til politiet for 2022 enn det som var forslaget i Solberg-regjeringens budsjettforslag, er ikke politiets kapasitet ubegrenset. Det er viktig at ressursene prioriteres etter hva som gir best effekt.

Flertallet viser til statsrådens svarbrev hvor det fremgår at en eventuell innføring av midlertidig grensekontroll vil medføre at politiet må legge vekk annet viktig arbeid. Politiets faglige tilråding er da også at det ikke vil være formålstjenlig med midlertidig grensekontroll i nåværende situasjon. Regjeringen iverksatte allerede 1. april 2022 styrket territorialkontroll, et tiltak som etter politiets syn gir bedre effekt enn midlertidig grensekontroll.

Flertallet vil bemerke at statsråden i sitt svarbrev har gjort det klart at innføringen av en slik kontroll også på flyplasser og veioverganger vil bety at man må bruke en betydelig andel av politiets ressurser til å stå på grensen. Det store flertallet av de kontrollerte vil være vanlige reisende. En slik disponering av ressursene vil medføre at man ikke får registrert flyktninger i ønsket tempo, i tillegg til at det også vil gå ut over andre viktige politiopgaver.

Flertallet ser positivt på at regjeringen har prioritert arbeidet med å registrere personene som kommer til Norge. Dette er viktig både for å ha kontroll over hvem som kommer til landet, men også for å gi de tilgang på ulike tjenester og rettigheter som for eksempel arbeidstillatelse.

Videre registrerer flertallet at politiet og PST har forsterket sin etterretning og overvåkning i Norge og på grensene. I Prop. 78 S (2021–2022) har også regjeringen foreslått å bevilge 57 mill. kroner som skal gå til å styrke PST og politiet med personell og utstyr. Denne satsingen vil medføre økt operativ evne og tilstedeværelse, særlig i våre nordligste fylker. Flertallet mener med bakgrunn i dette at regjeringen har iverksatt tilstrekkelige tiltak for å holde oversikt over hvem som kommer til Norge i den nåværende situasjonen.

Flertallet støtter derfor ikke representantforslaget.

Komiteens medlemmer fra Høyre og Venstre forventer at regjeringen foretar løpende vurderinger av behovet for grensekontroll, og at regjeringen iverksetter tiltak dersom situasjonen krever det. Det innebærer at arbeidet med informasjonsinnhenting og etterretning bør intensiveres, slik at politiets evne til å avdekke og stanse personer som forsøker å komme til Norge på falske premisser, styrkes. Disse medlemmer vil på denne bakgrunn ikke støtte forslaget.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet mener dagens situasjonsbilde i Europa nødvendiggjør nasjonal grensekontroll, for å sikre kontroll med hvem som passerer over våre landegrenser. Disse medlemmer viser til den strømmen av mennesker på flukt som konflikten i Ukraina har forårsaket. Ifølge UNHCR er 6,5 millioner ukrainere fordrevet i eget land, i tillegg har 3,3 millioner ukrainere flyktet fra landet. Det er følgelig tale om en betydelig strøm av mennesker gjennom Europa. Antallet asylsøknader i Norge fra ukrainske borgere nærmer seg 15 000.

Disse medlemmer vil videre vise til situasjonen under flyktningkrisen i 2015, hvor en stor strøm av migranter fra Asia og Afrika tok seg til Europa. Erfaringen fra den gang var at det i strømmen av flyktninger befant seg mange mennesker som ikke hadde tilknytning til de krigsherjede områdene i Midtøsten. Dette var dels økonomiske migranter som så situasjonen som en mulighet for et bedre liv i Europa. Men det var også terrorister som gjemte seg i menneskestrømmen, og flere av disse begikk senere terroranslag på europeisk jord. Disse medlemmer mener det på bakgrunn av disse tidligere erfaringene vil være naivt og risikofylt om vi ikke innfører nasjonal grensekontroll i dagens situasjon. Det er videre, slik disse medlemmer ser det, en rimelig forsikring å innføre en nasjonal grensekontroll frem til situasjonen igjen er oversiktlig.

Disse medlemmer vil videre vise til bekymringen norsk politi har om at strømmen av sårbare mennesker gjennom Europa vil bli utnyttet av mennesker med onde intensjoner. Det har særlig vært pekt på bekymring rundt at tidligere overgrepssdomte norske borgere har engasjert seg i arbeidet med ukrainske barn. Disse medlemmer mener på denne bakgrunn at et annet viktig argument for innføring av nasjonal grensekontroll er at det gir et kontrollapparat for å fange opp kriminell utnyttelse og misbruk av de sårbare menneskene som nå er på flukt fra et krigsherjet hjemland.

Disse medlemmer merker seg at komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti – under henvisning til departementets svarbrev – argumenterer med politiets kapasitet, og at dette brukes som et argument for ikke å støtte det foreliggende representantforslaget. Til denne argumentasjonen vil disse medlemmer vise til at grensekontroll under pandemien i stor utstrekning ble utført av mannskaper fra Heimevernet. Det er, slik disse medlemmer ser det, ingen grunn til at det samme ikke kan gjøres i den ekstraordinære situasjonen vi nå opplever, og henvisningen til politiets kapasitet er etter disse medlemmers oppfatning dermed ikke et viktig argument mot å innføre grensekontroll.

Disse medlemmer viser til begrunnelsen i representantforslaget og fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen umiddelbart innføre midlertidig grensekontroll.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Fremskrittspartiet:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen umiddelbart innføre midlertidig grensekontroll.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti og Venstre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til representantforslaget og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Dokument 8:162 S (2021–2022) – Representantforslag fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Erlend Wiborg, Christian Tybring-Gjedde og Silje Hjemdal om innføring av midlertidig grensekontroll – vedtas ikke.

Oslo, i justiskomiteen, den 24. mai 2022

Per-Willy Amundsen

leder

Ivar B. Prestbakmo

ordfører

VEDLEGG

**DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT**

Justis- og beredskapsministeren

Stortinget – Justiskomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref.

Vår ref.
22/2158 - AMN

Dato
27.04.2022

Dokument 8:162 S (2021-2022) Representantforslag om innføring av midlertidig grensekontroll

Jeg viser til brev 5. april 2022 fra justiskomiteen, der komiteen ber om Justis- og beredskapsdepartementets uttalelse til representantforslag 162 (2021-2022) fra representantene Sylvi Listhaug, Erlend Wiborg, Silje Hjemdal og Christian Tybring-Gjedde.

Stortinget ber regjeringen umiddelbart innføre midlertidig grensekontroll.

Regjeringen har gjort flere grep for å sikre at vi har en god og forsvarlig kontroll med hvem som kommer til Norge som følge av krigen i Ukraina. Politiets kapasitet er ikke utømmelig, og da er det viktig at vi prioriterer ressursene etter hva som gir best effekt. Å innføre midlertidig grensekontroll i tråd med representantenes forslag vil være utfordrende å gjennomføre i praksis, og bidra til at politiet må legge vekk annet viktig arbeid. Politiets faglige tilrådning er at innføring av midlertidig grensekontroll vil være lite formålstjenlig i nåværende situasjon og at forsterket territorialkontroll vil gi bedre effekt. Regjeringen har på nåværende tidspunkt valgt å følge politiets tilrådning, og ba Politidirektoratet den 1.4.2022 om å iverksette forsterket territorialkontroll.

Politiet har en viktig oppgave med å registrere flyktningene som kommer. Dette ikke bare for at flyktningene som er omfattet av midlertidig kollektiv beskyttelse raskt skal kunne få tilgang på ulike tjenester og rettigheter slik som for eksempel arbeidstillatelse, men også for at vi skal ha kontroll på hvem som er i landet. Når vi registrerer personer som kommer til Norge, får vi vite hvem de er, kan gi de et godt tilbud, og unngå at f.eks. terrorister eller personer som kommer hit for å utnytte flyktnings situasjonen, kan

gjøre det i skjul av flyktningstrømmen. Regjeringen har derfor vært opptatt av at politiet prioriterer dette arbeidet og har sørget for at politiet har økt sin registreringskapasitet ved mottakssenteret på Råde i tillegg til at det er etablert kapasitet til registrering ved øvrige politidistrikt. Det er også satt i gang med etableringen av et nytt registreringssenter på Gardermoen. Et nytt registreringssenter vil øke registreringskapasiteten til politiet betraktelig når det står klart. Senteret på Gardermoen skal kun ta imot ukrainske asylsøkere som omfattes av den midlertidige ordningen om kollektiv beskyttelse.

Politiet og PST har forsterket sin etterretning og overvåkning i Norge og på grensene. Regjeringen har i Prop. 78 S (2021 –2022) foreslått å styrke PST og politiet med personell og utstyr, som skal gi økt operativ evne og tilstedeværelse, særlig i våre nordligste fylker. Vi har foreslått å styrke dette arbeidet med 57 millioner kroner som skal gå til den nye enheten i politiet og PST mot sammensatte trusler, samt økt kontraetterretning og tilstedeværelse i Nord-Norge. Den intensiverte territorialkontroll som politiet har iverksatt bidrar blant annet til å bekjempe terror, grov grensekryssende kriminalitet og ulovlig innvandring. Dette gir politiet bedre mulighet til identitetskontroll ikke bare på grensen, men i hele landet.

Midlertidig personkontroll gjennomføres i dag på fergeankomster fra Tyskland, Danmark og Sverige, og er primært begrunnet i den generelle faren for terrorangrep i Schengen-området. Denne kontrollen har regjeringen besluttet å videreføre i seks måneder. Jeg vil påpeke at innføring av midlertidig grensekontroll, også ved flyplasser og veioverganger, vil innebære at vi må bruke en betydelig andel av politiets ressurser til å stå på grensen der det store flertallet av de som kontrolleres vil være ordinære reisende. En slik ressursdisponering vil medføre at vi ikke får registrert flyktninger som ankommer i ønsket tempo i tillegg til at det også vil gå ut over andre viktige politioppgaver.

Regjeringen har vurdert innføring av grensekontroll, og følger fortløpende med på situasjonen. Jeg mener at tiltakene som er iverksatt samlet sett, på nåværende tidspunkt, ivaretar kontrollen med hvem som kommer til Norge som følge av krigen i Ukraina, samtidig som det bidrar til å utnytte politiets ressurser mer effektivt enn å innføre midlertidig grensekontroll.

Med hilsen

Emilie Mehl

